

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

آتا

رقم جدید نخود دیم مناسب برای کشت پائیزه در مناطق معتدل و سرد کشور

محقق مسئول معرفی رقم:

علی سعید

همکاران:

سید حسین صباغ پور، یداله فرایندی، داود صادق زاده اهری، همایون کانونی، فرشید محمودی، محسن مهدیه، جواد اشرفی،

معصومه خیرگو و سارا علیپور

نخود رقم آتا با نام لاین 148TH03x در سال 1383 در قالب آزمایش‌های بین‌المللی ارزیابی نسل‌های در حال تفکیک نخود به ایران ارسال گردید. رقم مذکور تا سال 1395 در آزمایش‌های مختلفی از جمله آزمایش‌های بین‌المللی، مقدماتی، پیشرفته و سازگاری و مطالعات مربوط به مقاومت به بیماری‌های برق‌زدگی و پژمردگی فوزاریوم در ایستگاه‌های تحقیقاتی و همچنین در طرح‌های تحقیقی - ترویجی پاییزه در مزارع کشاورزان مناطق آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، کردستان، همدان، لرستان، ایلام، گنبد و کرمانشاه مورد ارزیابی قرار گرفت. بر اساس نتایج حاصل از این بررسی‌ها در آزمایش‌های سازگاری، رقم آتا ضمن برخورداری از خصوصیات زراعی مهم و اقتصادی از جمله قابلیت برداشت مکانیزه و تحمل به سرما، با میانگین عملکرد 886 کیلوگرم در هکتار، نسبت به شاهد جم 11 درصد افزایش عملکرد داشته و سرمای 9/16- درجه سانتیگراد را در شرایط سبز مزرعه به خوبی تحمل نمود. در آزمایش‌های تحقیقی - ترویجی در استان آذربایجان غربی (شهرستان‌های نقده، اشنویه و پیرانشهر) نیز این رقم با متوسط عملکرد 2061 کیلوگرم در هکتار برتری بسیار قابل توجهی (9/52 درصد) نسبت به رقم شاهد سارال با متوسط عملکرد 1345 کیلوگرم در هکتار نشان داد. میزان پروتئین دانه این رقم 9/25 درصد است که از این نظر کیفی‌تر از بسیاری از ارقام اصلاح شده دیگر می‌باشد. وزن صد دانه بالا، ارتفاع بوته مناسب، زود پزی و رنگ مطلوب بذر، از دیگر امتیازات این لاین نخود نسبت به ارقام شاهد معرفی شده می‌باشد. با توجه به موارد یاد شده، این رقم جهت کشت پاییزه برای مناطق سردسیر در شرایط دیم انتخاب و توصیه می‌گردد.

جدول توجیه اقتصادی رقم نخود دیم آتا مناسب برای کشت پاییزه در مناطق معتدل و سرد کشور

مناطق مناسب کشت	پیش‌بینی سطح جایگزینی طی دوره 8 ساله (هکتار)	تفاوت میانگین عملکرد با شاهد (کیلوگرم در هکتار)	میزان افزایش تولید (تن)	ارزش حال منافع ناخالص آتی تولید رقم در یک دوره 7 ساله (میلیون ریال)*
کلیه مناطق مناسب برای کشت گندم پاییزه برای کشت این رقم مناسب هستند. این مناطق دارای بارندگی موثر پاییزه، زمستان‌های سرد و طولانی، و بهار نسبتاً خنک هستند که معمولاً انتهای فصل زراعی در آن‌ها خشک و بدون بارندگی است.	200000	716	143200	6014400

* قیمت هر کیلوگرم نخود 60000 ریال برای سال اول در نظر گرفته شده است.

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

جدول مهمترین مشخصات رقم نخود جدید آتا

تیپ رقم	کابلی
تیپ بوته	ایستاده
میانگین ارتفاع بوته	36 سانتی متر
رنگ دانه	بژ
میانگین وزن صد دانه	35 گرم
مقاومت به خرابیدگی	مقاوم
مقاومت نسبت به برق زدگی	مقاوم
مقاومت نسبت به فوزاریوم	متحمل
میانگین تعداد روز تا 50٪ گلدهی	177
میانگین تعداد روز تا 90٪ رسیدگی فیزیولوژیک	214
وضعیت ریزش دانه	مقاوم
میانگین درصد پروتئین دانه	25/9
مقاومت به سرما	16/9- درجه سانتیگراد بدون پوشش برف
کیفیت پس از پخت	بسیار خوب